

KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWA

ŻYCIE ARTYSTYCZNE PROWINCJI ŚRODKOWEUROPEJSKIEJ W DRUGIEJ POŁOWIE XIX I POCZĄTKACH XX WIEKU: PRZEMIANY, FORMY, FUNKCJE / ARTISTIC LIFE OF A PROVINCE IN CENTRAL EUROPE IN THE SECOND HALF OF THE NINETEENTH AND AT THE BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURE: TRANSFORMATIONS, FORMS AND FUNCTIONS, 19-20 października 2017

W dniach 19-20 października 2017 roku odbyła się konferencja międzynarodowa Życie artystyczne prowincji środkowoeuropejskiej w drugiej połowie XIX i początkach XX wieku: przemiany, formy, funkcje / Artistic life of a province in Central Europe in the second half of the nineteenth and at the beginning of the twentieth century: transformations, forms and functions poświęcona tematyce życia artystycznego prowincji w krajach Europy Środkowej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski i specyfiki trzech zaborów, kształtujących różne formy życia artystycznego, jak i Kalisza, będącego świetnym studium przypadków wielu analizowanych problemów. Celem konferencji było przyjrzenie się rozwojowi życia kulturalnego i artystycznego jaki dokonał się w tym czasie w związku z nasileniem się procesów cywilizacyjnych, gwałtownym rozwojem gospodarczym i demograficznym. Efektem tego był niebywały wzrost życia kulturalnego, nie tylko ośrodków metropolitalnych, ale również lokalnych. Tradycyjnie rozwijane dziedziny życia kulturalnego, takie jak muzyka czy teatr, zostały wzbogacone o różne formy aktywności lokalnych środowisk związane z ożywieniem życia artystycznego w zakresie sztuk plastycznych, architektury czy ochrony dziedzictwa artystycznego. Aktywne miejskie życie społeczne – także i to artystyczne zaczęło toczyć się na prowincji, lokalne społeczności stały się nie tylko biernymi odbiorcami kultury artystycznej, ale również jej uczestnikami i twórcami, generując nowe formy kultury i uczestnictwa w niej. Współorganizatorami konferencji było Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Wydział Pedagogiczno – Artystyczny UAM, a obrady konferencyjne odbywały się w gościnnych, doskonale wyposażonych salach WPA. Przedstawiono ponad 20 referatów i 2 wykłady w pięciu sesjach. Wykład wprowadzający *O przejawach polskiego życia artystycznego w drugiej połowie XIX i pierwszych latach XX wieku w kontekście europejskiej rzeczywistości* wygłosił prof. Lechosław Lameński (KUL). Kolejne sesje poświęcone były różnorodnym problemom: Życie artystyczne na ziemiach polskich: problemy badawcze (moderator prof. Lechosław Lameński) – w tej sesji referat na temat życia artystycznego Rosjan na prowincji Królestwa Polskiego w II poł. XIX wieku wygłosił prof. S. Wiech, następnie przedstawiono specyfikę rozwoju życia artystycznego w Częstochowie (K. Sucharkiewicz) i w Poznaniu (J. Mulczyński) oraz znaczenie polsko – włoskich kontaktów artystycznych (L. Henczel – Wróblewska) ; *Artistic life of central Europe around 1900: areas of research* (moderator prof. Dorota Kudelska) – w tej sesji znalazł się referat prof. Doroty Kudelskiej *The presence of modern European Art in the polish lands at the turn of 19th and 20th centuries* i referat *Artistic life in Rozdół* (A. Szymanowicz-Hren) oraz *Das Stadtische Theater in Pressburg in den Jahren 1886-1920* (J. Laslavikova) i *Cosmopolitan as Mindset: A Dilemma of Local and Supra- National European City at the End of the 19th Century* (R. Galesteanu); *Kalisz jako środkowoeuropejskie studium przypadku* – sesje równoległe (moderatorzy prof. Jerzy Malinowski, mgr Makary Górzyński) z referatami poświęconymi początkom rynku sztuki w Kaliszu (I. Barańska), recepcji sztuki

Uczestnicy konferencji, fot. E. Obała

modernistycznej na przykładzie polichromii w 3 kaliskich świątyniach (A. Tabaka), sprawie ochrony zabytków w Kaliszu (J. Bruś), nekrologom kaliskich artystów (M. Sobczak-Waliś), sztuce funeralnej w Kaliszu (M. Błachowicz) i medialnemu obrazowi miasta (A. Błaszczyk). Pojawił się również temat dotyczący kaliskiej fotografii i jej przedstawiciela Wincentego Borettiiego (D. Jackiewicz) ; *Instytucje życia artystycznego i media recepcji* (moderator dr Piotr Kondraciuk) – tutaj poruszono zagadnienia życia artystycznego w Żytomierzu (A. Świętosławska), Pskowie (D. Płócienniczak) i Górnym Śląsku (B. Małusecki); *Środowiska – Artyści-Mecenasi-Animatorzy* – sesje równoległe (moderatorzy dr Iwona Barańska, dr Joanna Bruś) – tutaj pojawiły się referaty dotyczące różnych aspektów życia artystycznego wschodniej Wielkopolski (P. Molenda), Zamościa (P. Kondraciuk), Łańcuta (T. Bagińska-Żurawska), Kielc (D. Mętrak, M. Nowak) i Nieborowa (A. Maniakowska-Saidak, A. Ozaist-Przybyła). W konferencji uczestniczyli badacze z ponad dwudziestu ośrodków naukowych (m.in. Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Slovak Academy of Science, Wiednia, Rumunii, Polskiej Akademii Nauk, Muzeum Narodowego w Warszawie, Poznaniu, Muzeum w Częstochowie, Łańcucie, Kaliszu i Zamościu).

W pierwszym dniu obok obrad konferencyjnych odbyło się również studialne oprowadzanie po historycznym Kaliszu, dając możliwość zapoznania się gościom konferencji z dziejami Kalisza w interesującym nas okresie. Imprezą towarzyszącą była także prezentacja wystawy profesorów i wykładowców związana z 30-leciem istnienia na UAM kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, dokonana przez prodziekana WPA UAM prof. Macieja Guźniczaka. Wystawa dała ponadto możliwość zapoznania się z Centrum Rysunku i Grafiki im. T. Kulisiewicza (oddziału Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej) i jego niezwykłymi zbiorami dotyczącymi patrona galerii. W drugim dniu konferencji sesje odbywały się równoległe.

Konferencja stworzyła możliwość dyskusji, poszukiwania analogii i różnic badanych problemów, wymiany doświadczeń i nawiązywania kontaktów.

Iwona Barańska